

Seznam příloh a grafů

Příloha č. 1 - Záznamový arch

Příloha č. 2 – Přepis rozhovoru

Graf č. 1 – Hodnocení jednotlivých okolností souvisejících s výkonem učitelské profese

ROZHOVOR PRO DP

Dobrý den, chtěla bych Vás poprosit o účast na výzkumu pro moji diplomovou práci zabývající se motivací. Rozhovor je rozdělen do čtyř částí a máme spoustu času, proto s vyprávěním nespěchejte. Přestože je dotazník anonymní, nejprve bychom sepsali alespoň nějaké identifikační údaje. Poté bychom přešli k Vašemu vyprávění, na které bych případně později navázala otázkami. V závěru bych od Vás chtěla ohodnotit několik jevů. Rozhodně se nejedná o nic těžkého, jde jen o Váš názor. Neexistuje dobrá ani špatná odpověď, nikdo Vás nebude hodnotit. Máte nějaké otázky? Můžeme tedy začít?

1. část - Identifikace

Identifikační údaj	Hodnota
Pohlaví	
Věk	
Aktuální zaměstnání	
Léta praxe v učitelství	

2. část - Rozhovor

Povězte mi, prosím, jaký je Váš životní příběh vztahující se k učitelství od narození po současnost. Máme dost času, klidně se rozpovídejte. Zajímají mě details. První náznaky, kdy se projevilo, že možná budete učitelem, vývoj motivace v jednotlivých obdobích, největší vzory, studium jednotlivých škol, samotný nástup a výkon profese, kdy Vás práce bavila a kdy méně, jaké jsou aktuální pocity z práce,...

3. část - Doplnující otázky

Jak a v důsledku čeho se vývoj Vaší profesní dráhy měnil?

Jak těmto změnám rozumíte? Jak si je vysvětlujete?

Co je zapříčinilo a co se poté změnilo?

Víte o někom, kdo odešel ze školství?

Proč odešel? Je pro Vás tento důvod pochopitelný?

Co myslíte, že je hlavním důvodem odchodu ze školství - pro ostatní?

A co by pro Vás bylo hlavním důvodem?

S čím to souviselo? Co se v té době dělo? Co bylo největší zátěží? Jak se to pak vyřešilo? (nebo nevyřešilo a jen jste si zvyknul/zvykla?)

V jakém životním období jste o tom uvažovali nejvíce, v souvislosti s jakými důvody nebo okolnostmi?

Jak jste si profesi představoval/a? Jak to vypadalo v reálu? Co bylo těžké? S čím jste se musel/a vyrovnat? Co jste oceňovali na začátku své profese a co až později?

Pohybuje nebo pohyboval se někdo z Vašich příbuzných ve školství?

Mělo to na Vás při výběru studia či povolání vliv?

Můžete popsat, jestli u Vás v průběhu let praxe došlo k nějaké výrazné změně v rámci profese?

Co Vás v rámci profese baví nejvíce a co nejméně?

Jaké představy v rámci Vaší praxe byly a jaké nebyly naplněny?

Kdy jste si byl/a nejvíce jistý/á svým povoláním a cítili jste se v učitelské profesi nejlépe?

4. část - Hodnocení jednotlivých jevů

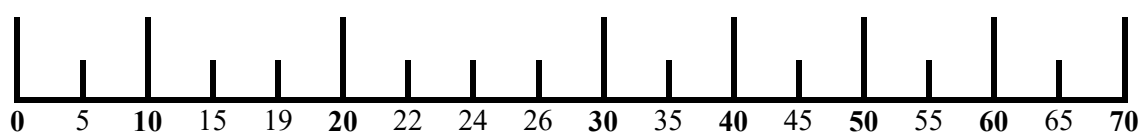
Rozříd'te, prosím, jednotlivé jevy podle následujícího klíče:

Hodnoticí škála	
Hodnocení	Hodnota
Rozhodně motivující	1
Spíše motivující	2
Ani motivující, ani demotivující	3
Spíše demotivující	4
Rozhodně demotivující	5

Hodnocení jednotlivých jevů	
Jevy	Hodnocení
Čas na rodinu	
Finanční ohodnocení	
Možnost sebevzdělávání	
Práce samotná	
Společenská prestiž	
Sebevýchova	
Seberealizace	
Administrativní činnost	
Vztahy s žáky	
Vztahy na pracovišti	
Vztahy s rodiči žáků	
Předávání vědomostí	
Předávání hodnot	
Přínos pro společnost	
Delší dovolená než v jiných profesích	
<i>Jiné (dopíšte a ohodno'tte prosím):</i>	

5. Vyznačení bodů zlomu do časové osy

Vyznačte, prosím, na časové osy nejvýraznější pozitivní i negativní body zlomu v rámci profese pomocí plusů a minusů. Jednotlivé body pojmenujte, okomentujte.

Příloha č. 2 – Přepis rozhovoru

Rozhovor pro DP – Respondent č. 12

Způsob získání respondenta: doporučení od ředitelky

Rozhovor vedla: Eva Závůrková

Datum a místo: Praha, 12.4. 2018

Značka a zkratky:

Nedopovězená věta _

komentář přepisovatele (())

délka pauzy je učená počtem teček v závorce (...)

Respondent č. 12 – R12

Eva Závůrková – EZ

R12 souhlasil s nahráváním rozhovoru

1. Identifikace

Identifikační údaj	Hodnota
Pohlaví	ž
Věk	50
Aktuální zaměstnání	matematika zeměpis
Léta praxe v učitelství	25

2. Rozhovor

EZ: ((úvod do záměru diplomové práce, její představení, vysvětlení zadání pro respondenta))

R12: No, moje maminka je učitelka, takže jsem nechtěla být tím pádem učitelka, protože mi přišlo, že učitelé jsou lidi, kteří neumí dělat nic jiného ((směje se)). A nevážila jsem si učitelů, když jsem sama byla na základce. A dala jsem sama sobě slib jako dítě, že až budu mít děti, nikdy nepůjdou na stejnou školu, co já jsem. Což jsem porušila. Tak_Ale protože moje dcera když viděla tuhle školu, tak po ní strašně toužila, takže pak jsem tady měla mladší dceru a přesně to nedělalo dobrotu, tak jak jsem to zažila jako dítě, že jsem učila a dítě bylo na stejný škole.

Na týhle škole jsem vlastně nejdýl devátej rok. Z těch všech škol, asi na pěti jsem učila. A když jsem dělala diplomku, tak jsem obcházela školy jako Vy a testovala jsem žáky ze znalostí zeměpisu a byla jsem mimo jiný i na týhle škole a přesně jsem věděla, že na takovouhle školu nikdy nechci. Je pravda, že to bylo před x lety, kdy tady nepracovali ty lidi co teď, ale byla to typická sídlištní škola prostě řev na chodbách, nepřijemný prostředí, všichni se chovali komisičně, říkala jsem si to nikdy. No a potom na střední škole jsem se profilovala jakože jsem taková literárně činná, vedla jsem tam časopisy, tak jsem si myslela, že budu pracovat jako novinářka, jenomže pak jsem se obrátila, začla jsem chodit do kostela a zjistila jsem, že ta víra nejde dohromady s tou novinářinou za totality. Takže jsem přemýšlela, co bych měla dělat dál, ale protože jsem byla křesťanka, tak jsem se zeptala: „Kde mě Pane Bože chceš mít?“ No a zřetelně jsem zavnímala, že u dětí, což mě naprosto vykojelo, protože jsem si říkala, že to jsem přece nechtěla. No nicméně jsem se tím začla zabývat a protože jsem teda byla aktivní křesťanka, tak jsem prakticky nemohla jít na

učitelství, tak jsem šla studovat matfyz. Ale tam to bylo legrační, protože jsem se vlastně do té doby profilovala jako nadaná literárně a vyhrávala jsem ty olympiády a posílala jsem ty svoje výtvary různě. Takže učitelé mě nechávali v matematice projít. Já jsem z ní měla čtyřky. A na ten matfyz jsem šla vlastně jen z těch důvodů jako (.....) vlastně politických. Na matfyzu to bylo hrozně prima, mělo to jedinou chybu, že mi to nešlo, že jo. Takže jsem_ Potkala jsem muže svých snů, kterej mě to naučil tu matiku vlastně i fyziku, takže jsem tam nějakou dobu jako vydržela, nicméně prostě člověk, kterej není zaměřenej na tyhle předměty tak tak to pro mě nebylo snadný. Takže po asi dvou a půl letech jsem přestoupila na přírodovědeckou fakultu a tam jsem začla studovat zeměpis, matiku a ta matiku, protože už jsem jí měla z matfyzu, tak mi tam šla lépe. Tak to bylo co se týče aprobace.

EZ: A to jste pokračovala nebo jste_?

R12: Pokračovala, pokračovala. Oni když máte 2,5 roku matfyzu tak nebude úplně jako na tom špatně, což byla pravda, protože ta matika byla jinej level. Na přírodovědě a na matfyzu. Takže jsem vlastně obkličovala tu pedagogickou fakultu, na kterou jsem v té době koukala s velkým despektem, tak jsem se na ní teda jakože tam prostě jsou ty miň chytrý. Tak jsem se dostala. No_No a pak se to všechno teda nakonec přihodilo, že jsem kupodivu dostudovala, dokonce velmi úspěšně a přišla jsem na první školu a vybrala jsem podle svého prostě školu, kde, která bude mimo Prahu, bude přesnej opak týhlectý školy, takže nebudu bydlet tam, kde budu učit a bude to ta malá škola, venkovská škola, to jsem začla v Ř. a ono to nešlo. Já jsem jako po nějakých takovejch peripetiích, kdy (...) tak najednou přijdete do školy a tak si řeknete, jak jste dosáhli svého cíle, přijdete tam, postavíte se před třídu a ono to nefunguje. Takže to byla veliká krize a říkala jsem si: „*Pane Bože tak ty jsi mi řek, že mám jako se starat o děti, že mám bejt ve škole, já teda přijdu a ono to prostě_*“ Vůbec jsem si s dětma nerozuměla, byla jsem u nich věkově ještě blízko, což v mém případě byla jako nevýhoda. Takže vlastně jsem se jich trochu bála. A nerozuměla jsem jim, co vlastně řešej, navíc jsem si nebyla jistá ještě v těch předmětech, prostě člověk začíná. A bylo mi tam hrozně těžko jako. Moc to nešlo. No takže jsem byla dva roky a přišlo mi to, že jsem se asi spletla, že teda asi učitelka nebudu. No, pak byla mateřská a člověk nějakým způsobem dozrál. No a pak teda byla vlastně krize, co teda budu dělat, když jsem teda vystudovaná učitelka, ono to zas není tak jednoduchý po tý mateřský si najít práci. No a zavolali mi ale ze školy, že by mě chtěli do nějaký školy. No a tam se teprve vlastně, to znamená třeba v nějakých až ke čtyřicítce se začal rozvíjet příběh učitelování. Že najednou přece jen už jsem měla svoje vlastní děti, takžež člověk trochu dozrál a najednou jsem začla ty děti začla vnímat jako, ne jako dav, kterej mě možná pojme, sežere, ale jako bytosti, který jsou hodný jak mýho respektu a s kterejma je naprosto dobrodružný se zabejvat a jako začlo se to proměňovat. Tam jsem na tý škole vydržela dva roky, ta škola potom skončila a já jsem skončila tady. A tady prostě to začlo bejt úplně o něčem jiným. Ze začátku to bylo těžký. Tady vlastně se spojovaly vlastně dvě školy, tím pádem tady bylo takový napětí mezi těma, který přišli z úspěšný malý školy a už se do ní nevešli, kolik měli zájemců a ty typický sídlišní školy, který jsem znala ještě z té doby, kdy jsem psala tu diplomku... A já jsem vlastně dostala třídu, která byla tady už původní a byli v osmičce a já jsem byla jejich čtyřiadvacátá učitelka a bylo to hodně těžký. Protože oni se cítili ohrožení mnou, já jsem se cítila ohrožená jima. Ale vůbec jsem je nezvládala. Ale byli to už jako kriminalistický děti.

To znamená, že oni kradli, navzájem si dělali strašný naschvály, čůrali se do bot, kradli si věci, hrozný věci si dělali. A já jsem prostě tyhle děti, který prostě už v sobě měli nějakou zášť, nedokázala v té osmičce_ Když si nevytvoříte tu důvěru ještě před tou pubertou, tak se hrozně těžko jako navazuje a byla jsem tady jako nová, takže to bylo fakt náročný. No_ Pak mi dali dyslektickou třídu, kde byli děti ani ne tak dyslektický jako nenadaný. Třeba půlka byli dyslektici a půlka byli otravný děti, s kterejma se hrozně těžko pracovalo, protože vůbec nechápali, co jim sděluju. Takže se tady nesla jako fáma, že vlastně, že vlastně já neumím bejt ani třídní učitelka. Že už ve dvou třídách jsem jako neuspěla, tím pádem se mnou bude asi něco špatně. Takže to bylo takový docela_ A to už mi nebylo málo, to už mi bylo něakejch třiačtyřicet a pořád si člověk říká jako no tak ale dyk já jsem to tak jako pojala, dala jsem do toho strašně moc věcí. Mezitím ještě probíhali ještě nějaký další sebevzdělávání, který mě motivovali pracovat s dětma, jezdila jsem na tábory a ráda. A byla jsem v tom jako (...) dobrá, vystudovala jsem si ještě teologii, takže jsem ještě pracovala jako, jako (...) s dětma prostě takový nějaký (.....) já nevím pastor pro děti, jo? A mátlo mě to. Nicméně prostě v té škole to bylo těžký. No a pak přišlo teda před nějakýma šesti lety přišla další třída (...) a stal se zázrak! Prostě se stal zázrak! Takže tak, jak ty kolegové třeba, který jsem zažila za těch x let praxe, nastoupěj s nadšením a potom postupně jsou unavený a vyhořený, tak u mě je to přesně naopak. Já třeba na začátku průšvih a teďka vlastně jsem rozkvetla v tom, jak to začlo bejt dobrý. Prostě přišla další třída sem a (...) my jsme, my tady máme takový putování v čase, že vlastně ještě než nastoupí k Vám ty děti do té šestý třídy, tak v pátý třídě se dojdou podívat a Vy s nima máte hodinu, aby jako viděli, jak to probíhá jinak na tom druhým stupni. A teď tady proběhla nějaká hodina z astronomie a oni prostě mi říkali: „*My Vás budeme mít rádi.*“ A hotovo. A přeskočila jiskra a čtyři roky byla totální pohoda prostě poprvý zázrak. Já jsem jako přišla potom_ Potom odcházeli minulej rok s těžkým srdcem a přišla jsem za vedením školy a říkám: „*Já už prostě další třídu nemůžu mít takhle ráda, prostě tady se stal zázrak. Tady se stal zázrak. Já budu furt myslet na ty předchozí děti a já nebudu připravená přijmout ty další.*“ A oni: „*No to se nedá nic dělat, budeš zase třídní.*“ (...) Přišli, zapadli do kolejí ty předchozí třídy a zase ot jako funguje a je to prostě moc krásný. Takže člověk přijde do práce, není mu moc dobře, padesátka je takovej věk jako docela_ Jste v přechodu, hormony Vám dělaj tohle ((ukazuje gesty)), nemáte ruce nohy, je to fakt náročný. Přijdete sem a najednou si vůbec neuvědomíte, že se odehrávaj ty věci, jo. A to jsou, to jsou tisíce věcí za den. Teď jsme klasifikovali a tady máme jednu takovou komplikovanou holku, která trpí tím, že jí doma nemaj rádi a nepřijímá jí tady starší bratr. Je vlastně na ní_ provozoval na ní i nějaký domácí násilí a, a ona je prostřední, takže se věnujou miminu nebo tomu potíživostvi, kterej je v devítce a teďka holka strašně nadaná, furt čte, furt něco vyrábí, kreslí a (.....) teďka prostě přišla a měla tam trojky zleva doprava a já jsem říkala: „*Eliško, (...) to je taková škoda, že na sebe nevěříš.*“ A ona se na mě tak podívala: „*Vy na mě věříte?*“ A já ((šeptem)): „*Já na Tebe věřím!*“ No a to jako nevíte, co máte udělat v tu chvíli, takže... Takže.. Takovejhle věcí je za ten den moc. A navíc učím teda_ Mě ta matika baví, teď jsem začla učit podle Hejného a to je taky velké zázrak, protože tam vopravdu pracujou všichni. A pracujou na všech možnejch úrovních, jo. Takže (...) najednou tady máte děti, který vymyslej věci_ Já jak nejsem na matiku nadaná, jenom jí učím, tak ale poznám jako, poznám to nadání. A (..) jsem nadaná na jiný věci, takže nadání poznám. A teďka tady jsou lidi, který v podstatě přemejšlej na úrovni střední školy v té šestce. Oni Vám prostě

extrapolujou situaci a vytvořej z ní prostě vzorec. A já teďka přemejšlím, kde na něj přišli. Pak jsou tu děti, který se do toho netrefujou, ale furt dokola počítaj, ale tím pádem si trénujou numeriku. Takže to opravdu funguje na všech, na všech frontách a oni si říkaj ty věci navzájem, čili já už tady nejsem ten vůdce. Já když jsem vlastně hledala, jak se má učit (...), jaká je role toho učitele nebo jaká je moje role v tom (...), tak jsem měla takovou pěknou vizi, že učitel je ten, kterej drží rozhrnutý závěsy a vlastně umožňuje výhled těm dětem tam, kam mají jít. Nic jinýho nedělá. Není to žádněj bachař, jak to bylo za socialismu a donašeč nebo kterej prostě rozpitvá s druhejma kolegama, který jaký dítě je, ale co by se s ním mělo dělat, ale je to ten, kterej umožňuje těm dětem, aby se pohly dál. Takže v tom je to strašně motivující a v tom vlastně ty děti nejsou nějaká speciální kategorie, kterou máme ošetřovat, ale jsou to vlastně spolulidi, spolubytosti. A je to vlastně strašně obohacující. A je to příjemnější než bejt jakoby se stejným množstvím dospělých, protože ty děti jsou daleko otevřenější. No. Tak.

EZ: Zaujala mě ta matika. Od toho Hejnýho to musí bejt schválený ředitelkou nebo jak to funguje?

R12: Jako tadyto naopak přišlo z ředitelství. Jako my jsme to v podstatě dostali befelem. Ono by to tak nemělo být, ale jako (...) máme takový, máme paní ředitelku, která je hrozně akční (...). Takže ta nám řekla, že bysme to měli jako začít, že to na prvním stupni tady probíhá a že vlastně by se to mělo tady pak učit všechno. Tak z toho jsme byli trochu zpruzený.

EZ: Nechtělo se Vám do toho.

R12: No, né nechtělo. My jsme takový ty fajnovky, co nechtěj, aby jim někdo velel, že jo. Takže. Takže. No. Tak jsme do toho šli a (...) tři matikářky jsme do toho šli. Jedna se nadchla strašně moc, ale ta není ještě úplně zkušená, já jsem tak jako na to koukala překvapeně, protože mě se líbily ty reakce těch dětí. Mě zaujalo to, že to vopravdu stáhne ty děti a ty děti jsou v roli, ve který maj bejt a učitel je v tý roli, v který má bejt. To mě na tom bažilo. No a ta třetí pracuje dost s odporem, protože ta je dost proučená a prostě jí to funguje. Musíte zahodit všechno, co jste věděli a učíte se úplně nový věci. A ono to zase když je člověku už víc, tak se mu třeba nechce, což třeba je jasný.

EZ: A Vy jste se do toho nemusela dostávat? Nebo to někdo učí? Je na to nějaký školení?

R12: No jasně. My jsme byli na letní škole (...) dvakrát už, takže věnujete ze svejch prázdnin tejdén, kdy osm hodin počítáte, takže to musíte dělat ráda, že jo, to nejde dělat nerada. No a já, která vlastně ale matiku vůbec ((směje)), tak ono už mi teďka jde, když už to člověk kolik let dělá, tak základ, základní škola tak ta zas tak těžká není, to není, to pochopí každej. Ale, ale (...) tam to vlastně už má přesah až na vejšku, tak občas mi už ty mozkový závitý vržou, že fakt už nevím. Tak ale je to hrozně zábavný, je to zábavný.

EZ: Já jsem to právě slyšela a přišlo mi to hrozně zábavný, tak jsem hrozně ráda, že mi o tom někdo říká něco pozitivního.

R12: Já bych Vám teďka, ale né pro tu Vaší nahrávku, to bude nepřenositelný, já bych Vám hrozně ráda něco ukázala. Momentíček, přinesu si jednu knihu, která je úplně o všem, ale je taky o tý Vaší práci. ((odchází do kabinetu)).

((Respondent12 se vrací do třídy. Nese knihu s názvem 600 Black Spots od Davida A. Cartera. Začíná mi velice zajímavě popisovat a vysvětlovat, jak je koncipovaná a co se z ní dozvíme. Obsahem je spousta teček, kniha je skládací.))

R12: No, takže. Já tu knížku ukazuju žákům, když přichází na druhý stupeň a je pro ně velká změna, že potkávají různé typy učitelů. Ale ona by se dala použít i na to, s jakějma motivacema jdou učitelé do svojí praxe a co potom zažívají dál. A černý tečky v tomhle případě vždycky znamenají, ať je ta kniha o čemkoli, třeba o manželství, o rodičovství, o čemkoli (...). Tak černá tečka znamená to, co dává smysl. Takže na začátku první stránka jsou lidi, který si myslěj, že to v životě půjde krok za krokem, prostě první dovolená v Jugoslávii ((směje se)), ((někdo klepe, přicházejí žákyně, které tvoří projekt o jejich škole, chtějí si půjčit pomůcky evokující paní učitelku)). ((Učitelka vyřeší vše potřebné s žačkami a vrací se ke mně)).

R12: ...No, takže nastoupí do praxe a teď prostě má představu, že to takhle všechno půjde. A že prostě všechno bude na svém místě, to jsou takový ty pořádkumilovný, dokonce i děti v jejich hodinách vědí, co se kdy děje, což na mejch hodinách úplně ne ((směje se)). Pak jsou jiný motivace, vypadá to jakože chaotik, že prostě vlastně dělá moc věcí na jednou a nikdo neví, která je jak důležitá, ale když se podíváte z boku, tak ono to má nějakou strukturu, to je ale i ta metoda toho Hejného, pomalejší, rychlejší, nejrychlejší. Každý si najde svojí hladinu, na který může pracovat. Takovýhle učitelé, který jsou takhle motivovaný, že to maj vlastně roztríděný hlavně v hlavě. Ono to možná není hned poznat. Pak jsou jiný, takový těžkopádnější, ale zase ta jejich motivace je velmi jednoznačná, to je prostě ta černá tečka. Oni se prostě rozhodli, že to je optimální a nic s nima neotřese. Sice jako nejsou až tak jako přínosem pro svoje okolí, protože oni si jsou sami se sebou dost spokojený, ale dobrý, jsou stabilní a v tom školství je najdete třicet let ((směje se)). A pak jsou takový hravý a chaotici, který jako dělaj strašně moc aktivit, až to vypadá, že strašně pracujou, no ale výnosem už není zdaleko tolik teček. A to, na čem si nejvíc zakládaj, tak třeba vůbec smysl nedává. No. Pak jsou jiní a ty jsou hrozně zajímavý. Ty ať přijdou, kam přijdou, tak tam z toho vždycky něco vytěžejí a ještě najdou. A ve všech svejch vrstvách bytosti vždycky ještě je něco, co jako je koherentní s tou jejich osobou učitele, takže i když nahlídnou do vlastní duše, tak tam jsou učitel prostě všim. Když se podíváte do toho zrcátka, tak tam jsou ještě další dvě černý tečky. Já jsem o nich_Tu knihu mám už mnoho let a až asi po pěti letech jsem zjistila, že tam ještě_Já jsem si totiž počítala těch šest set teček, jestli jich opravdu tolik je ((směje se)). No pak jsou romantici, kterým to musí dávat nějaký vyšší smysl. Jako ta jejich práce. Tak to je i můj případ, nicméně zase netrvám na tom, aby to věděl každej. No. Pak jsou takový experimentátoři, který baví na tý škole to, že se tam toho hodně děje a že si můžou vlastně uskutečňovat svoje dětský sny a že si tam můžou pohrát. No. (...) a pak jsou naprostý zoufalci, kteří vlastně velmi rychle vyhořej, protože dělaj strašně moc aktivit, ovšem nejsou jaksi v souvislosti s tím prostředím. Nejsou v kontaktu s kolegama, s dětma, sami se sebou a strašně zápolej. Ale ta jedna tečka tam přeci jenom je. Takže ten zápas, i když je takhle strašně vyčerpávající, může přesto dávat smysl. A já se nejvíc bojím těch, který jsou super motivovaný ((směje se a ukazuje stránku knížky)).

EZ: A to máte jakoby nějaký smysl nebo nějak v rámci celý školy? Vy jste říkala, že to ukazujete dětem, který přijdou.

R12: Ne, to je moje osobní věc, ale setkává se to s velkým ohlasem. ((popisuje, že si knihu koupila v Londýně za mnoho peněz)). Takže tolik v motivaci. Kdybyste měla 3D diplomku, tak to tam můžete hezky použít ((směje se)). ((vypráví zkušenosti s knihou)).

EZ: Já přemejšším, jestli jakoby na tom druhým stupni, když přicházejí, tak v tom věku to může být super, ale nevím jakoby jestli by to oslovilo právě jak jste říkala ty osmáky ty kriminálníky a tohleto. Protože předpokládám, v té době jste to ještě nepoužila.

R12: Ne, v té době ne, no.

EZ: A pak se k tomu člověk dostane až zpětně, že už teďka jsem zase starší, tak jsem z toho zase nadšená.

R12: Jasně, jasně. Ale ono je to pořád jako_ Člověk se dopracovává k tomu respektu. Vlastně abyste s těma dětma se mohla potkat, tak k nim musíte mít respekt, musíte je brát vážně a musíte si jakoby vážit toho, co v nich k vážení je. A to je velkej zápas u některých dětí. Když máte dítě, který je z nějaký (...) _ Měli jsme tady dítě, který_ V té osmičce byl kluk, kterej byl počatej ze znásilnění v nějakým baru v Srbsku a matka ho nenáviděla, tak těžko jakoby se hledá k němu cesta, když on prostě sám (...) tady nad sebou zoufá a dělá ale ty nejhorší věci jako_ To, to, to bylo prostě člověk, kterého bych nechtěla v noci potkat v průchodu. Takže jako_ A takovýhle děti tady teďka zrovna nejsou, ale může se stát, že zase budou, jo. Ale jako třeba najít k tomu dítěti jako cestu, aby v něm člověk vnímal to vzácný, který je bezpochyby v každým, ale musím_ Když se člověk začne bát sám o sebe, tak už tam žádný respekt k tomu druhému mít nemůže. Takže první věc je odhodit ten strach a mně to trvalo teda docela dlouho než jsem se o sebe přestala bát. A teď to přeháním na druhou stranu, že jako dělám spoustu chyb (...) a jako u tabule třeba i věcných chyb v té matici nebo i v tom zeměpisu. Ale spíš v té matici se dají dělat krásně chyby. A (..) teďka těm dětem to dává ten pocit té sebedůvěry, že oni mi tu chybu najdou. Takže není takovej problém, aby oni taky udělali_ Protože já jich dělám spousty a nedělám si z toho nějakou hlavu. A občas už to přeháním, takže začínám sledovat u té nadaný třídy, že už jako na mě koukej s takovým despektem jako: „*Ta seniorka, ta to tam zas nedává.*“ ((směje se)). Tak už se to asi přelilo špatným směrem. Ale jako je potřeba, aby ty děti věděly jako, že ve Vašich očích mají jako svojí cenu. Bez toho to nejde jako.

EZ: To říkáte hezky. ((směje se)) Tak co tady mám. Tohle už jste říkala. Pak ohledně toho, té možnosti sebevzdělávání jste říkala, že jste se pak vzdělávala ještě nějak dál. Tak co jste absolvovala ještě dál? Kurzy nebo něco?

R12: Jo, tak teďka jedna linie je ta Hejnýho metoda, to se musí pořád, tam je těch prostředí spousta a ono to má_ Je to strašně bohatý na myšlenky, ale přeci jenom člověk tady ve škole dělá spoustu věcí, takže v průběhu roku nemám úplně moc času nad tím jako snít, tam to vlastně jde. A já jak nejsem přirozeně matematickej talent, tak já prostě nevidím, že zrovna na týhle míři dětem dojde Pythagorova věta. Mně to prostě jako tam nevede. Ale jsem nadšená z toho, že to vymyslely ty děti. Já ne, ale ty děti jo. Tak to je super. A tak to je jeden směr. Potom jsem nadšená z přírodovědných aktivit s ESERO, to je při Evropský unii. Tak vždycky jednou za rok je výjezd a ten je jako na několik dní, kdy novy poznatky z vědy_ A já je šoupnu do toho zeměpisu, takže teďka jsem_ A my tady máme vlastně každé rok oborový dny, to je takovejch pět dní, kdy se s dětma_ Vyhlásíte si nějakou svojí aktivitku a

děti si vybíraj učitele a témata a je to vlastně napříč celého druhého stupně, takže máte pak skupinku dvaceti dětí mezi šestým a devátým ročníkem a něco podnikáte. A tam já tyhle věci z té vědy jako použiju. Teď jsme měli želvušky, teďka budeme třeba mít nějaký vesmírny rakety. Většinou jezdím jako někam ven jako (...) mimo Prahu, abychom_ Jakože je to zároveň geografická exkurze a je to strašně fajn, protože poznáte ty děti v jiném prostředí, oni poznaj Vás. My jsme třeba měli téma „*Na kameni kámen*“ jeli jsme_ Byla vypuštěná Flájská přehrada, takže jsme zkoumali, co po té vesnici, která byla padesát let zatopená, co tam jako zbylo. Že vlastně zbyl nejenom ten kámen, že to ostatní se rozpadne, možná nějaký plasty, ale před padesáti lety zas tolik_ No byly, ale_ Takže jsme to tam jako zkoumali, no a teďka už jako ona ta Flájská přehrada byla veliká, takže jsme ji museli obcházet a jel nám za šest hodin autobus. Nejdřív to vypadalo, že šest hodin ((je to dlouhá doba)), no tady budem něco zkoumat_ Děti dělaly takový galerie z těch věcí, co našly z těch domů rozbořenejch. Byly tam třeba zbytky náradí nebo tam našly kus boty starý a takový. Takže si dělaly takový muzea z toho, fotily si to, kreslily si to. Bylo to prostě strašně fajn. Našly se zbytky kostela, který teda se ale přesouval jinam, ten tam jako nezatopili. Ale prostě spousta věcí. No a teď jsme to jako obcházeli celou tu přehradu a že půjdeme zase zpátky k tomu autobusu, jenomže čas kvapil a my jsme museli to obcházet jakoby zmenšit co nejmíň ((nejvíc)) a tam přece jenom jak to bylo zatopený dlouze, tak to bylo bahno a teďka vidím tam ty holky, jak jdou blízko a bála jsem se, aby si tam neprobořily, tak na ně začnu volat: „*Vy krávy jedny blbý, koukejte odtamtad' vypadnout nebo se proboříte.*“ A v tu chvíli jsem se takhle začla zanořovat, zanořovat, až jsem tam byla takhle nad kolena a teďka ty děti v šoku a teď se snažily mě vytáhnout, ono to nešlo, tak jsem se pak plazila jako Maresjev z toho bahna a teďka totálně zabahněná, děti šťastný, tam to prostě od bahna. Teďka když přijížděl autobus, tak mě všichni obklopily, aby mě ten autobusák vůbec vzal, protože takový prase přece nemůže vzít. Takže pro ně to bylo terapeutický v tom, že ten dobytek jsem byla nakonec já, že jo ((směje se)) a oni to zvládly. Takže (...) přípravy na tyhle oborový dny většinou nějaký semináře_ Teď jsem byla nadšená kolega (...) dělal seminář o krajině. Úplně jsem začla přemýšlet, že bych šla studovat ještě doktorantský studium na přírodovědu, ale nic takovýho přesně jako jenom krajina tam není. (...) Hrozně pěkně mluvil o věcech z krajiny. My to tady používáme. Takže pořád jakoby ta práce je výborná v tom, že jsou pořád nové věci. (...) Jak jsou ještě nové technologie, tak teďka_ Včera, tak jsem zrovna po nemoci, ještě beru antibiotika_ Včera jsem šla do P. údolí na seminář ze zeměpisu a teď jsem viděla, že nemůžu učit osm hodin v kuse. To je prostě naprosto_ Odučím si všechny matiky a pak všechny zeměpisy jo, výborný ((ironie)). A dneska mám jenom dvě hodiny, tak rozvrh dělala nějaká opice. A (...) teďka teda jsem si tam jako sedla pod, do stínu a řekla jsem dětem: „*Vemte mobily a vyfoťte mi meandr, prostě vrstevnicovou orbu, najděte humus a bla bla.*“ A teďka oni tam vběhli ti chlapečci, protože oni jsou to většinou chlapečci a fotili a byli strašně spokojený. Já byla taky spokojená, protože mi dali pokoj. Ale přitom to jako dávalo smysl a já jsem už fakt nemohla, takže, takže jsem si říkala, dyk ono to vlastně všechno funguje a je to úžasný a oni byli rádi a teď jsou ty děti spokojený, to je taková jako_ To je pro Vás takovej náboj. Takže_

EZ: To je největší odměna.

R12: To byla odměna a přitom jako *Ještě se učíme*, to oni si neuvědomují, protože kdybych je zkoušela: „*Řekni mi co je vrstevnicová orba.*“, oni to prostě vyfotěj. Tak to viděj. No. Takže, takže velká spokojenost v tom povolání. Jako (..) vůbec jsem nečekala, že to bude takhle naplňující. Samozřejmě když jsem si to vybrala jakože teda mě Pán Bůh povolal, tak jsem čekala, že bude něco zajímavýho. A ono to zajímavý_ Člověk vlastně musí přijít o svoje představy a otevřít se tomu, co přichází a očekávat, co mu z toho bude povědomý a na co bude schopen reagovat. Tím, co bylo dáno právě jemu, jo. Takže já opravdu nejsem typická matikářka, ale jsem jako tvořivá, takže (...)_A v tomhle prostředí, který je velice otevřený zatím, tak (...) jako jsem rozkvetla vlastně. Tak zaplat' Pán Bůh za to. *Vůbec*_Vždycky mě to hrozně udiví, že jsem nevěděla, že práce může bejt tak zábavná. Teďka jsem byla čtrnáct dní na neschopence, přišla jsem minulý pátek a říkala jsem: „*To je tak zajímavý ta naše práce.*“ Protože každá hodina je jiná, jiný lidi, jiný dotazy. (...) Nikdy to není stejný, i když učím ve třech třídách, prostě jako paralelku, tak to není prostě stejný, protože mají úplně jiný nápady. Takže jako jsem za to nesmírně vděčná, že jsem něčím takhle prošla. Že to může bejt takový, no.

EZ: Jsem ráda za Vás, že jste spokojená. To se hezky poslouchá. Vy jste tam říkala o svých dětech, máte dvě děti?

R12: Mám dvě dcery.

EZ: Jak dlouho jste byla doma?

R12: Byla jsem osm let doma, no.

EZ: Ještě jste říkala, že jste byla asi na pěti školách a říkala jste o třech, tak_?

R12: Jo, ještě jsem učila na střední škole a to (...) to bylo velký poučení. Když jsem byla mladá, tak jako kdyby se mě Pán Bůh ptal: „*Řekni si, co chceš od života.*“ A tak já jsem si teda pojmenovala, co bych ráda. A mně se to naplnilo. A když jsem byla už starší v těch čtyřiceti, nějak po tý mateřský, tak_ *Nebo* asi to bylo trošku dřív, tak (...) jsem si taky jako řekla, co bych jako ráda a bylo to peklo. Jako chtěla jsem práci blízko domova, chtěla jsem zkusit střední školu a chtěla jsem na plnej úvazek, to všechno jsem splnila. Učila jsem na obchodní akademii zeměpis a ještě nějaký legrační předmět, už ani nevím, jak se jmenoval. Souviselo to se zeměpisem a matikou. No a bylo to nejhorší, co jsem vlastně zažila. Protože to vedení bylo_ *Byla* to soukromá škola a teďka to vedení bylo takový podivný, já jsem si chodila pro vejplatu do nějaký hospody, kde mi dal nějaký vedoucí ((směje se)). Taková podivná paní ředitelka, vypadala jako když šéfuje úplně jinýmu zařízení, škola to není. A taková starší dáma a ty praktiky tam byly divný. Učitelé spali se svými žáky, studenty, maturanty. Což mně přišlo jako totální tabu. To mě jako úplně, úplně odzbrojovalo, že je to vůbec možný. Ono ti žáci už byli osmnáctiletý, ale děti. Ale je to jako ((vyrazí jí to dech stále)). Dáme bylo pětačtyřicet, jemu bylo devatenáct. Pro mě to bylo jako_ *Pokavď* se to děje mimo školu, tak je mi to jedno, ale v tý škole mi to přijde jakože to je tabu prostě. Že tohle_ *Tohle* fakt ne. A žáci byli vystresovaný, nebyli tam rádi na tý škole nebo studentí. A já jsem tam jako vlastně vedla je k maturitě ze zeměpisu v půlce vlastně_ *Ta* předchozí ta odešla, nedošla mi proč, ale vysmahla jako ((směje se)). Vlastně absolventka přírodovědy čerstvá, no. Takže jsem tam byla půl roku a (...) bylo to vlastně přesně to, co vlastně v tý škole vůbec bejt nemá. Takový prostředí stresu, moci nad těma studentama. Divný vztahy

neprůhledný. Nafrněný profesori, ale nevím na co jako. Prostě fuj. Takže, takže pro mě to bylo jako velký poučení, že už si teď nemám jako říkat jako, co chci. To si má člověk říkat, když je na začátku cesty, co by rád, co by nerad. Ale když už jste na cestě, tak přicházejí tak neuvěřitelné věci, který vypadaj jako něco úžasnýho. Pak je z toho průšvih, anebo naopak to vypadá jako (..) divně a překvapí Vás to, jak je to vzácný, no. Takže_

EZ: Vy jste vlastně říkala, že jste měla čtyři roky nebo ne, to jste měla dva roky tu jednu třídu, tu osmičku těch jakoby zlobivejch,...

R12: No, dva roky. Nakonec je dali kolegovi v devítce, takže jakoby rok jenom jsem je měla.

EZ: A pak jste měla vlastně ty_

R12: Ty dyslektiky a ty jsem měla taky jenom rok, ty si taky vzal někdo jinej.

EZ: Že Vás to_ Co jako Vás tady drželo nebo_? Většinou se tedy ptám pozitivně, ale teď mě napadá, proč jste vlastně nešla, že jo?

R12: Proč jsem nešla pryč? (.....)

EZ: Nebo jestli jenom ostatní to viděli, jakože to nezvládáte a sama jste měla pocit, že_

R12: Ne ne ne. Já jsem, já jsem z toho byla upřímně nešťastná a byl to vlastně zápas vlastně jít i do práce, každej den byl zápas, jestli tam ještě půjdu. A já myslím, že by to trvalo ještě nějakou chvilkou, že už bych odešla. Že už by to jako nešlo.

EZ: Úplně myslíte_?

R12: Jenomže, já mám jako, já mám takovou povahu, že, že, že vždycky (...). Já jsem takovej věrněj typ, jo. Že to prostě zkusím dlouho a například manžel mě opustil před deseti lety a my jsme se ještě nerozvedli, jo, protože jsem ještě furt jsem si říkala: „*Třeba dostane rozum.*“, tak on už ho asi nedostane, že jo ((směje se)), ale že jako dávám tomu dlouho, dlouho šanci. A (...) ještě jak jsem ten křesťan, tak se ještě jako modlím za ty věci, takže mně na těch dětech jako záleželo, jenom jsem jim prostě jako nedokázala pomoci, no. A (...) a oni to pak jako i možná někteří pochopily, jo. Ale těžko říct, no. Takže, takže bylo to prostě tak, že jsem (...) prostě brečela jako Hospodinu jako co to je, vždyť já opravdu tohleco neumím, jo. Takže byl to zápas. A teďka jakoby po tý_ Teďka sklízím jako za tu dobu, kdy to nešlo, tak teďka to jako jde hrozně snadno. Nebo hrozně snadno... Je to, je to vlastně spíš beru než dávám v tuhle chvíli. Což je asi fakt, protože zase, zase (...) prostě fyzicky je to hrozný teďka, jo. Že, že fakt ráno člověk neví, jestli sebou nepraští, je to možný, protože prostě hormony si dělaj zrovna rozcvičku, jo. V každým tom životním období je něco, co funguje úžasně a co nefunguje vůbec. No, tak teďka zrovna to tělo začíná bejt divný. Ale práce je prostě nádherná.

EZ: Super, super. A tak (...) Víte o někom, kdo odešel ze školství?

R12: (...) No (...)

EZ: A důvod toho odchodu?

R12: Různý. Tak buď ty lidi nebyli kompetentní, že si řekli_ No tak (..) tady hledaj učitele a většinou to jsou angličtináři nebo jazykáři, tam je největší fluktuace, protože jazyky umí leckdo, ale málokdo umí učit nebo málokdo má rád děti vopravdu, jo. Takže voni přišli, teď

ty děti vycítí tu nekompetentnost a okamžitě jim to dávaj sežrat. No a takže po nějaký době pochopěj, že jim to nestojí. Jinak ten plat není až takovej, že by si člověk tady do roztrhání těla. To není motivační. To jedinečně. I když je to lepší než to bývalo. A jednak prostě to za to nestojí, když to je opravdu dennodenní a není tam žádný posun. Takže třeba odešel kolega češtinář. To jsme si říkali, že je fakt divnej. Ten člověk, kterej učí by měl bejt komunikativní a měl mít rád lidi. Což teda já nemám ráda lidi, ale já mám ráda aspoň bytosti. A ten člověk neměl rád nikoho. Musí, musí ten člověk si vážit sám sebe a pak učit. Protože ty děti se snažej zjistit, jaký jsou Vaše hranice. A když sami sebe jako nemáte rád, tak to pochopěj, nemůžou Vás mít rádi ani oni, že jo potom. Takže většinou tenhle důvod nebo ty lidi vopravdu na to nestačili z nějakých jiných důvodů, ale většinou to není intelligence. Já si myslím, že učit můžou i hloupý lidi a jestliže prostě mají ten dobrej vztah a pak ty dobrý očekávání. Aspoň na tý základce, neříkám střední. Ale ta základka tam se profilujete po nějaký době, co dostanete pod kůži, dostanete pod kůži metody, který vedou k cíli a který nevedou k cíli. Takže jako IQ není až tak to. Proto mě třeba mrzí, že lidi, který jsou v nějakým směru vzdělaný, tak se vyžaduje, že musej mít přesně takovýhle vzdělání, jinak musej jít pryč. Je to hrozná škoda, protože některý jsou skutečně nadaní na to, aby byli učitelma, ale nejsou až tak nadaný na to, aby si v pozdějším věky dostudovali další vějšku, jo. ((zvoni zvonek))

EZ: To je taky zajímavý. Co si myslíte, že je všeobecně největším důvodem odchodu ze školství?

R12: (.....)

EZ: Já teď nevím, jestli jste teda konkrétně mluvila o těch lidech, co máte v okolí, ale jestli všeobecně byste řekla něco, proč se odchází?

R12: Je to hrozně pracný. Čili (..) vopravdu to není práce, kterou si uděláte a skončíte. Vy, Vy tou prací žijete pořád a periferně Vám furt běží jako co kdy a než se naučíte to, že zavřete, kde Vám to běží a žijete si mezitím něco jinýho, tak to je taky umění. Já jsem se to naučila až na starý kolena, to byla jedna z mojich prvních modliteb, když jsem začínala učit: „*Nauč mě, abych zapoměla, že jsem učitelka.*“ A teďka se mi to povede. Já se koukám na dvacet seriálů za sebou a pak už ani nevím, jak já se jmenuju, natož jaká jsem učitelka. A to je strašně potřeba ta hygiena, že nejste pořád v týhle roli. A běda kdo je! Protože s ním ani to okolí nemůže vydržet, když se budete chovat jako učitelka všude ještě jinde. Což teda oni se ty učitelky stejně poznaj, že jo protože to je prostě přece jenom nějaký postěžení ((směje se)). Reagujete jinak. Já jsem třeba šla do metra, tam se rvali dva Rusové (..). A šla jsem se svejma dcerama a teďka já na ty Rusy, kterejm mohlo bejt tak čtyřicet let, křičím: „*Okamžitě toho nechte!*“ A dcery jako říkaly: „*Co jsi, mami, čekala, že se stane?*“ „*Já nevím, já jsem to chtěla zkusit.*“ ((směje se)). Jo takže reagujete stejně, ale ta práce. Lidi, který přijdou sem jako do práce, že si teda odpracujou a pak si. Tak to nejde, tak to nefunguje. Vy musíte hledat jakoby cestu k těm lidem a způsoby, takže Vám to musí bejt dražší než cokoli jinýho v tu chvíli. Takže když vstoupíte do třídy s tím, že tahle chvíle je tady právě pro ně a že uděláte všechno proto, aby to dávalo smysl, tak je to úplně jinej způsob výuky než když máte přípravu a teďka si to odškrátate a jedete. To nikoho nebaví, ani Vás ne. Možná první rok, protože když je člověk mladej, tak je rád důležitěj, takže jako jste nadšený z toho, že jste v tu chvíli v tý roli. A že všichni na Vás koukaj, že máte tu pozornost, ale to není to, co ty

lidi tím buduje. Ani Vás to nebuduje. To je nějaký jenom sebeukájení s odpuštěním. Takže ten růst vlastně_Vy musíte růst s těma dětma. A oni Vás obohacují a Vy je a to je úplně jako_To je jako hudba potom. To není jako nic marnýho. Ale na tohle než člověk přijde, tak to chvilku trvá. Takže buď tomu_Lidi odcházej, protože od toho čekaj něco jinýho nebo odcházej, protože jsou v nějaký nouzi a tady prostě nevydělaj nebo odcházej, protože to není vůbec_Na to musí bejt člověk nějakým způsobem vybavenej. A to vybavení je specifický, no. Takže proto odcházejí. A taky v neposlední řadě je pravda, že nejsou doceněný. Jo, že prostě pořád platy učitelů jsou nějaký. Ale to není hlavní důvod. Hlavní důvod je prostě ten, že se minou tou svojí rolí. Protože nevěřím tomu, že by někdo odešel, kdyby jako to zažíval, že to je jeho poslání. Nebo odejde třeba, že musí živit rodinu, ale stejně nějakým způsobem se k tomu vrací. Aspoň nějak v podobě nějakých táborů s dětma nebo nějak

EZ: Mě k tomu ještě napadá, jestli teda ten problém je i třeba s kázní v těch školách? Pociťujete to, že ve škole problém kázně a že se (...) že jsou žáci neukáznění poslední dobou víc?

R12: Ne. Naopak, naopak. Naopak, protože je tu daleko větší svoboda, voni mají daleko větší možnosti, jak se realizovat, ty děti. Takže mně to přijde jako_Je to jinej způsob, protože se neučí jenom frontálně, že se na ně mluví, ale oni něco vytvářej, čili jakoby ten neklid může být v těch hodinách, ale (...). Teďka za poslední roky mně přijde, že se naopak zlepšili. Že, že_Ale je to taky tím, že nám jako teďka choděj nějak nadanější děti, no. Ne nadanější ve smyslu chytřejší, ale tvořivější. Že toho jako víc dokážou.

EZ: Tak ono je to taky tím přístupem, že už to není jako_

R12: Jasně, jasně. Že maj tu možnost se najít. Jo.

EZ: Pak tady mám ještě v jakém životním období jste se cejtila nejlíp v práci?

R12: V tomhle.

EZ: Ohledně těch příbuzných ve školství, tak to jste říkala, že teda maminka myslím? A ještě někdo tam byl?

R12: Jo jo. Teta a našli by se další asi, no.

EZ: Mělo to při výběru studia či povolání na Vás vliv? Mělo, negativní.

R12: Negativní ((směje se)). Mělo no. Ale tak jako dispozice tam jsou, když jako jsem už jako za mámou chodila. Ona učila na V., když jsem za ní potom chodila jako už v dospělosti, už jako sama učitelka i do hodiny se podívat, tak jsem hrozně oceňovala, že byla tvořivá, nápaditá, že vlastně si taky hrála, že jí to taky bavilo i na starý kolena.

EZ: Ohledně toho, co Vás baví/nebaví – co Vás baví nejvíc a co nejmíň v té profesi?

R12: (...)

EZ: Trošku se zdá, že Vás baví všechno. To je jenom dobře.

R12: To vůbec, to vůbec. Nejvíc mě baví, když děti žasnou a když, když prostě něco objevěj a jsou z toho jako paf. Teďka vidíte, jak se rozběhnou a teďka se jim to skládá v tý hlavičce. Úplně je to vidět fyzicky jako a najednou to objevěj a je jim v tom dobře a začnou se v tom pohybovat, ať už je to Hejnýho metoda něco. Ale teďka oni spíš učeť mě, protože oni prošli

tím prvním stupněm a já se to učím a oni mi to spíš sdělují, což je taky výborná role, že jo, oni maj srandu z toho, jak já to teprve začínám chápat, ale tak třeba v tom zeměpise, já jim povím nějakou věc, která je převratná a která se neví dlouho, třeba díky těm kurzům zase s těma vědcema, co jezdím a teďka oni úplně zkameněj a přemejšlej, jakej dopad to všechno má. Já nevím, třeba putovní v čase, že by se červí dírou dalo do minulosti nebo jestli by se teda dalo do budoucnosti – já nevím co. Takovýhle věci_Ale v tom zeměpise je veliký pole působnosti na to. To mě moc baví. A pak mě baví to, když mají_Zápasej sami se sebou a já jim v tom můžu jako (...) nějak nasměrovat, něco jim pomoci. Tak to je taky takový docela hodně smysluplný. A baví mě třeba – dneska je čtvrtek, já mám ráno službu vstupu (..) a teďka koukám, s čím jdou do té školy a je to strašně krásný, jak oni sem napochodovávají jako některý prostě jsou smutný, některý prostě poskakují ty malý, že jo. A jsou strašně roztomilý. A mně to jako přijde, jakože u těch dveří nejsem jenom já, ale já jak jsem ten křesťan, tak mi přijde, že je tam ten Pán Bůh se mnou a teďka je má rád. A oni to vnímají. Oni mě hrozně uctivě zdravěj vždycky. Ale občas mám nějaký svoje dny a je mi zle a teďka já tam jenom stojím a oni: „*No dobrý den paní učitelko, jaktože dneska nejste zase Vy? Kde ho máte?*“ ((směje se)). A co mě jako zoufale nebaví jsou (...), že musíme nějaký věci vykazovat, musíme_My jsme teda škola řízená přes internet, takže se píšou ty zprávy všechny, do poraden, podepisuje se milion papírů pro děti, který maj nějakou podporu, nikdo to moc nečte, v podstatě stejně si s těma žákama musíme nějak poradit a přemejšlet, co jim prospěje, co jim neprospěje_Jeden žák má asi dvacet papírů. Než to člověk podepíše a je to šestkrát. To je prostě. To jsou věci. A (..) takový ty formální věci, který se musejí dělat (..), musej bejt v pořádku, tak to je něco, co je mi cizí a ani to neumím a vždycky mě seřvou: „*Ty jsi nečetla týdení plán nebo co, že se ptáš?*“ No tak jako četla, ale je tam milion věcí, ne všechno mi dojde, takže jsem tady pak za blbce. No ale zase jsem_Paní ředitelka zase říká, že nikdy neměla nikoho tak tvořivýho, takže zase jsem tady za toho, kdo má ty nápady. Teď nám paní ředitelka bude odcházet po pětadvaceti letech. Co s ní uděláme? My jí máme všichni moc rádi, tak jsme vymysleli, že bude jako Havlovo odcházení, že prostě budeme hrát nějakou parafrázi, tak jsem na to zvědavá. Už teď nám vlhnou oči při představě, že odejde, protože to je prostě báječná paní.

EZ: A to jste vymyslela Vy, že?

R12: No, tak né, jedna kolegyně taky je prdlá. ((směje se)). Ale už jsme jako tak tušili, že by se to mohlo směřovat tímhle směrem. ((vypráví, jaké představení dělali na narozeniny ředitelky))

EZ: Ještě teda ohledně toho, co Vás nebaví, dá se říct, že by to byla ta administrativa? Ta formální stránka jste to nazvala?

R12: Jo, jo. Nebo_Občas se mi teda stane, že mě nebaví, když učím a já jsem teda_Já jsem tuhle tím, jak nemám moc kontakt s tím svým tělem, tak jsem byla tuhle strašně unavená a já jsem měla nějaký super zánět močovejch cest a vůbec mně to nedošlo a prostě mi bylo zle a netěšil mě život jako. Prostě vstávala jsem bez energie a teď jsem jako přišla do hodiny, měli jsme zeměpis, měla jsem připravenou pedosféru, teď jsme si to tady tak říkali, děti reagovaly dobře a já jsem se zarazila a říkala jsem: „*Děti a baví Vás to?*“ A oni: „*Ne!*“ a já: „*No mně taky ne, co budem dělat?*“ Ale bylo to prostě proto, že Vy musíte s nějakým drajvem do té hodiny a když Vy ho nemáte, tak ho ty děti nemaj taky. A mně to jako zarazilo,

protože mi přišlo: úkoly byly dobře, myšlenky byly dobře, všechno bylo připravený, byly tam jako souvislosti, který jsem chtěla, aby tam byly. Dala jsem jim film, dala jsem jim nápady a stejně to nedávalo smysl. A bylo to prostě o tom, že tam prostě ta síla nebyla, jo. A když není síla ve Vás, tak potom ty děti jakoby nejsou ty, který tahnou tu hodinu. To jste Vy. A když není, tak není, no. Tak ani smrt nebere. Takže včera taky nebyla síla, tak jsem to oznámila: „*Není síla, není mi dobře.*“ Dala jsem jim: „*Vytvořte si mapu svého domova, Česká republika – nakreslete mi tam, kde jste se narodili, kde se narodili rodiče, kam byste se rádi podívali po České republice a malujte si.*“ Pustila jsem jim film s krajinou domova, moc krásnej. A řekla jsem: „*Já budu odpočívat, nezlobte se.*“ Lehla jsem si na kanapíčko, co mám dělat. Tak to je.

EZ: A oni za Vámi taky přijdou_

R12: Oni to přijali, oni už vědí_

EZ: Otevřeně_

R12: Jako protože vědí, že nejsem někdo, kdo se fláká, kdo to takhle prokrastinuje vždycky, ale to jsem zahlásila a dokonce na chodbě byl řev ((směje se)) a já jsem fakt neměla ani sílu vstát a řekla jsem: „*Helenko, běž prosimtě na chodbu a zařvi na ty děti, jestli si myslíš, že budou votravovat, že jsou ve škole.*“ A teď se ozvalo: „*Co si myslíte, tady jste ve škole?*“ ((křičí, předvádí holčičku, směje se)). Takže i to za mě udělali. Když je důvěra, tak se dá leccos. ((směje se))

EZ: To je parádní, fakt. Měla jste nějaký představy ohledně toho učení před tím, než jste nastoupila? Říkala jste si: „*Bude to tak tak*“ ?

R12: No, já jsem si teda myslela původně a vůbec jsem si to jako myslela v životě, že člověk si jako musí žít dobře a musí na to dohlížet, takže_ Jednou jsem sama sebe viděla v takový vizi, jak mám na nose brejle, takovou srandovní čepičku s bambulí, velkou knihu a tam si zapisuju, co je v pořádku, jo. A i jsem vnímala Pána Boha, jak je to pro něj srandovní, jak je to legrační. No a já jsem chvíli dělala i v tom učitelství, já jsem si myslela, že je jako nějaký cíl jako optimální žák jako výrobek a my ho prostě máme formovat a musíme mít odstup a musíme být velmi přísní a striktní a být v podstatě takový božstvo, který rozhoduje o tom, jaký je ten jaký žák. A s tím jsem přišla vlastně na tu první školu do těch Ř. A ono to opravdu nefungovalo ani trošku. Člověk byl směšnej. Teďka ti žáci Vám to dávaj_ Člověk je nerad směšnej. Teďka mě se to jako dotýkalo. Teďka беру (.). Ani teď bych nechtěla bejt směšná, ale tenkrát ještě snad míň. Takže ano a_ Takže vlastně jestli není život o tom, že člověk přichází o spoustu falešných představ, nepočítají i tu poslední představu o tom, jak vypadá smrt. I ta bude falešná. Takže asi i ztratit ty divný představy, který nesouvisejí s realitou, no. ((vyplňuje tabulku))

R12: ((hodnotí vztahy na pracovišti)) Důležitý, ale né úplně. Jako tady jsou zrovna teďka dobrý, ale byly doby, kdy nebyly dobrý a stejně ta práce šla souběžně, jo. Jako když jsou dobrý vztahy na pracovišti, je to skvělý, ale když nejsou, tak to ještě neznamená, že ta práce nemůže být skvělá. Jako jsou důležitý_ Ale tak je to tady takový normální. Výkyvy, no.

EZ: A ohledně těch rodičů_?

R12: No, to je teďka přeceňovaný. Vztahy s rodiči_Jako předtím to bylo hlavní slovo učitel, teďka hlavní slovo má rodič. Ale taky jsem se naučila_Já jsem původně se rodičům vyhýbala obloukem, tak jsem se tady naučila, že to dává smysl, že když je důvěra těch rodičů samozřejmě tak potom se jinak komunikuje s žákem. A některý ti rodiče jsou navíc bezva, tak už se jich tako nebojím tak jako dřív_A zase i ty rodiče se rozhodli mě mít rádi, což mi strašně pomohlo. Já jsem nevěděla, že to taky je možný. Takže taková nečekaná opora, když tady tatínek jeden mi tady vyzná lásku před všema rodičema, že prostě to ty děti vedu dobře. ((je ohromená)). Já jsem to nečekala, že bude podpora jako z týhle strany.

R12: ((zaujal jí osobní růst, vysvětluje, že to nevidí stejně jako seberalizaci)) To není, jakože máte nový nápady a že Vás ta věc baví, ale že dozríváte jako člověk. Ale že vlastně Vy dostáváte hrozně moc zpětných vazeb. To v žádným jiným povolání nemáte. Jako já za ten den potkám dvě stě tváří a každá si o mně něco myslí. A každá mi to nějakým způsobem svým projevem dává najevo. Takže Vy jste fackovaná zpětnou vazbou.

